

Hicaz, Necit ve mülhakatı Hükûmetile aktolunan muhadenet muahedenamesinin tasdiki hakkında 1/627 numaralı kanun lâiyhası ve Hariciye Encümeni mazbatası

T. C.
Başvekâlet
Muamelât Müdürlüğü
Şube 1
Sayı 6/1174

12-IV-1930

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Hicaz, Necit ve mülhakatı Hükûmetlerle aktolunan muhadenet muahedesi hakkında Hariciye Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 9/4/930 tarihli içtimaında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte takdim olunmuştur.

Muktazasının ifasına ve neticesinin iş'arına müsaade buyurulmasını rica ederim efendim.

Başvekil
İsmet

Esbabı mucibe lâiyhası

Cümhuriyet Hükûmetinin Hicaz, Necit ve Mülhakatı Hükûmetile aktetmiş olduğu muhadenet muahedenamesi işbu kanun lâiyhasile birlikte Büyük Millet Meclisinin tetkik ve tasvibine arz olunur .

Hicaz ile Türkiye arasında mevcut olan dostluk rabitalarını bir kat daha kuvvetlendirmek arzusuna istinat eden işbu muahede, iki memleket arasında sulh ve dostluk ile hukuku düvel esasatına tevfikan diplomasi münasebatın tesisini tazammun etmektedir.

Muahedenamede iki memleket tebaalarının ikamet ve seyahat ve adli muamelât hususunda üçüncü bir Devlet tebaasından dñn bir muameleye tabi tutulmayacağı, ticaret ve konsolosluk için ayrıca mukaveleler müzakere edileceği münderic bulunmaktadır.

Cümhuriyet Hükûmetinin diğcr bazı devletlerle aktettiği dostluk muahedelerine müşabih ve mūmasil olan ve takip ettiğimiz sulh gagesine muvafık bulunan bu muahedenin tasvibi yüksek takdirlerine bağıdır.

Hariciye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Hariciye Encümeni
Karar № 9
Esas № 1/627

3-V-1930

Yüksek Reisliğe

Türkiye Cümhuriyeti Hükûmeti ile Hicaz, Necit ve mülhakatı Hükûmeti arasında 3 ağustos

1929 tarihinde imza edilmiş olan muhadenet muahedesinin tasdikına dair kanun lâiyhası ve Başvekâlet tezkeresi encümenimize havale edilmekle Hariciye Vekili Beyefendinin huzurile tetkik ve müzakere olundu:

Surêti umumiyede emsalinin aynı bulunan işbu muahedenamenin Hükûmetin esbabı mucibesinde gösterilen lüzum ve şeraitten doğduğu encümenimizce de müşahede ve kabul edilmiş olmakla tasdikına dair kanun lâiyhası aynen tasvip ve Heyeti Umumiyenin tasdikına arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe takdim kılındı.

Hariciye En. Rs.	M. M.	Kâ.	Âza	Âza	Âza	Âza
Erzincan	Siirt	Edirne				
Saffet Ziya			Nuri	İ. Süeyya	Necmettin	Münür

Hükûmetin teklifi

Kanun lâiyhası

MADDE 1 — Hicaz, Necit ve mülhakatı Hükûmeti ile Mekke'de 3 ağustos 1929 tarihinde imza edilmiş olan muhadenet muahedesini kabul ve tasdik edilmiştir.

MADDE 2 — İşbu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3 — İşbu kanunun icrasına Hariciye Vekili memurdur.

9-4-9130

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.	Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
İsmet	M. Esat	M. Abdülhalik	Ş. Kaya	T. Rüşti	Ş. Saracoğlu
Mf. V.	Na. V.	İk. V.	S. İ. M. V.		
Cemal Hüsnü	Recep	Şakir B.	Dr. Refik		

İmzada bulunmadı

Türkiye Cümhuriyeti

bir taraftan ,

Hicaz Necit ve mülhakatı Hükûmeti

diğer taraftan ,

Aralarında teyemmünen mevcut olan münasebatı samime-i dostaneyi bir daha te'yit etmeği, aynı derecede ve halisane arzu ettikleri cihetle, muhadenet muahedesini aktine karar vermişler ve bu bapta murahhas olmak üzere:

Türkiye Reisicümhuru Hazretleri,

Hicaz ve Yemende Türkiye mümessili Abdülgani Seni Beyi,

Ve Hicaz, Necit ve Mülhakatı Meliki Şevketlu Abdülaziz Âli Suut Hazretleri,

Hicaz, Necit ve Mülhakatı Şu'ni Hariciye müdür vekili Fuat Hamza Beyi tayin etmişlerdir.

Müşarünileyhima, usulüne muvafık görülen selâhiyetnamelerini teati ettikten sonra ahkâmı atiyeyi kararlaştırmışlardır:

Madde 1 — Hicaz, Necit ve Mülhakatı Devletinin temamiyeti milkiyye ve istiklâlî tammını tanıyan Türkiye Cümhuriyeti ile Devleti müşarünileyha arasında gayri kabili ihlâl sulh ve samimî ve ebedî muhadenet cari olacaktır.

Madde 2 — Tarafeyni Âliyeyni Âkideyn, iki Devlet arasındaki diplomasi münasebatını, hukuk düvel esaslarına tevfikân tesis hususunda ittifak etmişlerdir. Tarafeyn, her birinin

müessili siyasilerinin, tarafı diğer arazisinde, hukuku umumiyeyi düvel kavaidi umumiyesinde mevzu muameleye mazhar olacaklarını, müteakiben olmak şartile, kabul ederler.

Madde 3 — Tarafeyni Âliyeyni Âkideyn, tebaalarına, yekdiğeri arazisinde ikamet, seyahat, muamelâtı adliye hususatinde, sâlis devlet tebaasından dün muamele tatbik etmemek hususunda mutabıktırlar.

Madde 4 — Tarafeyni Âliyeyni Âkideyn, kendi arazisinde ticaret ve konsolosluk için ayrıca mukavele müzakere etmeği teahhüt ederler.

Madde 5 — Türkçe ve arapça olarak tahrir ve tanzim edilmiş olan içbu muahede tasdik olunacak ve tasdiknameler sür'ati mümkünine ile Ankarada teati edilecektir.

Mezkûr muahedename, tasdiknamelerin teatisinde itibarenn kesbi mer'iyet edecektir. Bin üçyüz kırk sekiz senei hicriyesi saferinin yirmi yedisine müsadif bin dokuzyüz yirmi dokuz senesi ağustosunun üçüncü günü iki nüsha olarak Mekkede imza edilmiştir.

İmza
Fuat Hamza

İmza
A. Seni